

STB 2026 verduidelijkt ontwerp

Door Pieter de Vries

Bij een ontwerpopgave worden doorgaans verschillende fasen onderscheiden: programma van eisen (PvE), voorlopig ontwerp (VO), definitief ontwerp (DO) en detailengineering of uitvoeringsontwerp (UO). Deze termen zijn echter niet wettelijk vastgelegd. Daardoor kan onduidelijkheid ontstaan over de reikwijdte van de werkzaamheden en verantwoordelijkheden per ontwerpfase.

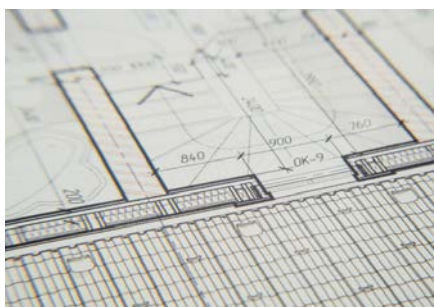
Om het vereiste detailniveau per fase beter af te bakenen, werd al in 2014 aan De Nieuwe Regeling (DNR) een standaardtaakbeschrijving (STB) toegevoegd. Deze bood een kader om te bepalen welke activiteiten in welke fase moesten plaatsvinden.

Inmiddels is er een alfaversie beschikbaar van de STB, versie 2026. Nieuw is dat projectspecifiek gekozen kan worden om explicietere afspraken te maken over werkzaamheden rond de omgevingsvergunning (OV) en het technisch ontwerp (TO). Bij het OV gaat het om het ontwikkelen en indienen van de noodzakelijke gegevens en bescheiden overeenkomstig hoofdstuk 7 van de Omgevingsregeling in het kader van de aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen.

Van ontwerp naar uitvoering

Onder het TO wordt verstaan het technisch uitwerken en specificeren van het bouwwerk in al zijn facetten. Een en ander zodanig dat op basis daarvan de voorbereiding van de uitvoering kan plaatsvinden. Dit laatste uiteraard binnen de eerder vastgestelde kaders, waaronder het VO en het DO. Met een praktische blik wordt gekeken wat de mogelijke impact kan zijn van deze STB 2026 voor de meest gangbare bouworganisatievormen in Nederland.

Als gewerkt wordt op basis van een besteksystematiek (zowel STABU als RAW), worden in de regel de UAV van toepassing verklaard. Uit het bestek blijkt dan welke versie. Qua ontwerpfasering gaan de UAV uit van een bestek als beschrijving van het werk. Het ontwerp is dus in deze systematiek volledig uitgekristalliseerd en de aannemer dient alleen uit te voeren.

▲ Een duidelijke afbakening van ontwerptaken en verantwoordelijkheden voorkomt onduidelijkheid tijdens het bouwproces. (Foto: Pexels)

Binnen de UAV is dan ook bepaald dat de opdrachtgever verantwoordelijk is dat een aannemer tijdig kan beschikken over de publiekrechtelijke toestemmingen die voor de opzet van het werk volgens het bestek zijn vereist. Denk hierbij aan de omgevingsvergunning. Dit uitgangspunt ligt verankerd binnen paragraaf 5 lid 1 sub a UAV.

De praktijk leert echter dat er vaak sprake is van zogenoemde hybride bestekken. Bij een hybride bestek wordt veelal een DO aangeleverd, waarna de aannemer eerst de detailengineering (UO) moet verrichten voordat feitelijk tot realisatie kan worden overgegaan. De STB 2026 kan een hulpmiddel zijn voor een calculator om te beoordelen wat exact de diepte is van de aangeboden specificaties van de opdrachtgever.

Meer flexibiliteit

Hetzelfde geldt voor de UAV-GC 2025. Binnen artikel 5 (de diepte van de ontwerpwerkzaamheden) werd namelijk een vierde keuze toegevoegd, inhoudende dat een opdrachtgever deels een programma van eisen, deels een voorlopig ontwerp en/of deels een definitief ontwerp kan aandragen. Uit de Toelichting op de GC kan worden

opgemaakt dat een opdrachtgever hierdoor flexibeler is en kan differentiëren naar onderdeel van een opdracht.

Omdat tussen het hebben van een DO enerzijds en het verkrijgen van een omgevingsvergunning anderzijds een direct verband bestaat, zal ook bij de analyse van de vraagspecificatie de STB 2026 een rol kunnen gaan spelen om de diepte, de gedetailleerdheid en dus de demarcatie van de ontwerpwerkzaamheden (de vraagspecificatie) goed te kunnen onderscheiden.

Ten slotte is daar nog de bouwteamopgave, zijnde een tweefasenovereenkomst. Als een aannemer binnen een bouwteam acteert, is dat niet op basis van aanneming van werk, maar op basis van een overeenkomst van opdracht. Op deze advies- en ontwerpwerkzaamheden kunnen de DNR 2025 van toepassing zijn.

Akkoord per ontwerpfase

In combinatie met de STB 2026 dient een aannemer exact te weten welke ontwerpfaseringen samen met de opdrachtgever moeten worden opgepakt. Hierbij heeft dan te gelden dat bij toepasselijkheid van de DNR 2025 de opdrachtgever eerst een schriftelijk akkoord moet geven voordat naar een volgende fase kan worden overgegaan.

Samenvattend maakt de STB 2026 een verdere verfijning van de ontwerpscope mogelijk. De demarcaties worden duidelijker, wat ook economische gevolgen heeft voor de aanbidding van een inschrijver. ■

Over de auteur

Pieter de Vries is consultant bij Kpieto!